

รายงานสถานการณ์การค้าสินค้าเกษตร (Situation Report) ประจำเดือนธันวาคม ๒๕๖๒

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศประจำกรุงวอชิงตัน ดี.ซี.

๑. มูลค่าการค้าสินค้าเกษตรในภาพรวมและสินค้าเกษตรที่สำคัญ

รายการ (HS Code)	พ.ย. ๖๒				ต.ค. ๖๒	
	ปริมาณ		มูลค่า		ปริมาณ	มูลค่า
	(ตัน)	เปรียบเทียบ พ.ย. ๖๑	(ล้าน USD)	เปรียบเทียบ พ.ย. ๖๑	(ตัน)	(ล้าน USD)
ข้าว (๑๐๐๖)	๔๙,๑๘๙	๓.๐%	๕๖.๖	๓.๖%	๕๐,๕๙๑	๕๙.๖๘
พุน้ำแปรรูป (๑๖๐๔.๑๔)	๑๑,๑๓๒	๗.๒	๕๑.๔	๑.๐%	๑๐,๒๘๒	๔๗.๒๔
ยางธรรมชาติ (๔๐๐๑)	๑๕,๗๐๑	๑.๖	๒๒.๔	๑.๔%	๑๖,๐๖๔	๒๓.๘๐
กุ้งแปรรูป (๑๖๐๕.๒๑)	๗๒๓	๕๐.๖	๘.๑	๕๑.๒%	๑,๐๑๐	๑๐.๔๒
กุ้งสด แช่เย็น แช่แข็ง (๐๓๐๖.๑๗)	๑,๔๖๐	๔๐.๙	๑๗.๘	๓๔.๘%	๒,๑๙๑	๒๕.๙๑

ที่มา : การค้าไทย (<http://www.๒.ops๓.moc.go.th/>)

๒. ตลาดอาหารสุนัขและแมวในตลาดสหรัฐอเมริกาโดยสหรัฐนำเข้าสินค้าจากไทยเป็นอันดับ ๑

การนำเข้าสินค้าอาหารสุนัขและแมวของสหรัฐอเมริกา ระหว่างปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑ มีแนวโน้มการเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยในปี ๒๕๕๙ สหรัฐฯ นำเข้าอาหารสุนัขและแมวคิดเป็นมูลค่า ๗๕๐.๒๖ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ แต่ในปี ๒๕๖๑ ได้ขยายตัวเป็น ๙๕๓.๔๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๗ ทั้งนี้ เนื่องจากความนิยมการมีสัตว์เลี้ยงของชาวสหรัฐฯ เพิ่มมากขึ้น และจากการสำรวจโดย American Pet Products Association (APPA) โดยล่าสุดพบว่า ปัจจุบันชาวอเมริกันมีสัตว์เลี้ยงกว่าร้อยละ ๖๗ หรือคิดเป็น ๘๔.๙ ล้านครอบครัวยุค

ขณะที่ประเทศไทย ในปัจจุบันเป็นผู้ส่งออกอาหารสุนัขและแมวเป็นอันดับ ๑ สู่อเมริกา โดยในปี ๒๕๖๑ สหรัฐฯ นำเข้าสินค้าดังกล่าวจากไทยคิดเป็นมูลค่าทั้งสิ้น ๓๑๘.๔๔ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ ๓๓ ของการนำเข้าทั้งหมด อันดับ ๒ คือประเทศแคนาดา คิดเป็นมูลค่านำเข้าทั้งสิ้น ๒๔๑.๘๙ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ ๒๕ และอันดับ ๓ ประเทศจีน คิดเป็นมูลค่า ๑๔๔.๖๙ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ ๑๕ ของการนำเข้าทั้งหมด ทั้งนี้ในระหว่างปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑ การส่งออกสินค้าอาหารสุนัขและแมวของไทยในตลาดสหรัฐฯ มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง มีการขยายส่วนแบ่งตลาดจากร้อยละ ๒๘ ในปี ๒๕๕๙ เป็นร้อยละ ๓๓ ในปี ๒๕๖๑ และคาดว่าจะขยายตัวเพิ่มมากขึ้นในปี ๒๕๖๒ ทั้งนี้ ผู้ส่งออกหลักของไทยในตลาดอาหารสุนัขและแมว ๕ อันดับแรก คือ

๑. Songkla Canning Public Co., Ltd. (บริษัทในเครือ Thai Union) ปี ๒๕๖๒ มีการส่งออกทั้งสิ้น ๘,๖๖๐ ตัน
๒. Unicord Public Co., Ltd. ปี ๒๕๖๒ มีการส่งออกทั้งสิ้น ๕,๐๑๗ ตัน
๓. Asian Alliance International Co., Ltd. ปี ๒๕๖๒ มีการส่งออกทั้งสิ้น ๓,๐๓๑ ตัน
๔. Southeast Asian Packaging and Canning Co., Ltd. ปี ๒๕๖๒ มีการส่งออกทั้งสิ้น ๒,๗๓๔ ตัน
๕. Thai Union Manufacturing Co. Ltd (บริษัทในเครือ Thai Union) ปี ๒๕๖๒ มีการส่งออกทั้งสิ้น ๒,๐๗๑ ตัน

ข้อสังเกต รูปแบบกิจการผลิตผลิตภัณฑ์อาหารสัตว์เลี้ยงของไทยเพื่อส่งออกแบ่งเป็น ๒ ลักษณะ คือ ๑) การรับจ้างผลิตสินค้า (Original Equipment Manufacturer – OEM) ๒) ผู้ประกอบการอาหารสัตว์เลี้ยงมาตั้งโรงงานผลิตในไทย เพื่ออาศัยต้นทุนวัตถุดิบและแรงงานที่ต่ำในไทย แล้วส่งออกกลับไปยังประเทศสหรัฐฯ ขณะที่ไทยมีข้อได้เปรียบในการส่งออกจากประโยชน์ทางภาษี เนื่องจากสินค้าอาหารสัตว์เลี้ยงของไทยถูกจัดในกลุ่มสินค้าทั่วไป (General) ตาม Harmonized Tariff Schedule (HTS) จึงได้รับการยกเว้นภาษี (ภาษีนำเข้าในอัตราร้อยละ ๐) ดึงดูดผู้นำเข้า และนักลงทุนจากต่างชาติเข้ามาสั่งซื้อสินค้าจากไทย อย่างไรก็ตามในระยะยาว การสนับสนุนให้ผู้ผลิตสร้างแบรนด์สินค้าอาหารสัตว์เลี้ยงของตนเองจากประเทศไทยจะเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการสร้างความรับรู้ให้กับผู้บริโภคถึงคุณภาพสินค้าที่ผลิตในประเทศไทย และสร้างรายได้ให้กับประเทศ

๓. ประเด็นปัญหา อุปสรรค และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการค้าสินค้าเกษตรของไทย และแนวทางการแก้ไขปัญหาสินค้าเกษตรของไทย

- การเปิดฟังความคิดเห็นและพิจารณาการให้สิทธิ Generalized System of Preferences (GSP) กับประเทศไทยในประเด็นเรื่องกีดกันการค้า/การเข้าถึงตลาด (Market Access) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒ สำนักผู้แทนการค้าสหรัฐฯ (U.S. Trade Representative: USTR) ประกาศกำหนดการไต่สวนการพิจารณาการให้สิทธิ GSP แก่ประเทศไทย โดยจะทำการพิจารณาว่า ไทยได้กระทำตามข้อกำหนดที่จะได้รับสิทธิการยกเว้นภาษีของสหรัฐฯ (GSP) ด้วยการให้ความเท่าเทียมแก่สหรัฐฯ ในการทำการค้า/เข้าถึงตลาดของไทยหรือไม่ โดยการพิจารณารั้งนี้เป็นผลสืบเนื่องจากสมาคม National Pork Producers Council (NPPC) ได้กล่าวหาว่า ไทยไม่เปิดตลาดสินค้าเนื้อสุกรและเครื่องในแก่สหรัฐฯ จึงยื่นขอให้ USTR พิจารณาดัดสิทธิ GSP ของไทย ทั้งนี้ ประเทศผู้ถูกพิจารณาสามารถยื่นคำร้องเพื่อชี้แจงได้ภายในวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๓ และเข้าชี้แจงในวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๓ และสามารถส่งความเห็นภายหลังชี้แจง (post hearing) ได้วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

ข้อสังเกต กระทรวงพาณิชย์พร้อมด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์อยู่ในระหว่างการดำเนินการร่างความคิดเห็นเพื่อเตรียมจัดส่งให้แก่ USTR ก่อนวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๓ เพื่อชี้แจงในกรณีของประเทศไทย

๔. สถานการณ์ด้านการเกษตรหรือเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้องกับด้านการเกษตร ที่สำคัญของสหรัฐฯ

- **สำนักผู้แทนการค้าสหรัฐฯ (U.S. Trade Representative: USTR) เจรจาช้อตกลางทางการค้ากับจีน¹** มีการคาดการณ์ว่าประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ของสหรัฐฯ และประธานาธิบดี สี จิ้น ผิง ของจีน จะร่วมลงนามทำข้อตกลงทางการค้า “Phase One” ในวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓ โดยข้อตกลงดังกล่าวจะกำหนดให้จีนซื้อสินค้าเกษตรจากสหรัฐฯ เช่น อาหารสัตว์เลี้ยง (pet food) ผักและผลไม้ อัลมอนต์ เอทานอล (ethanol) และกากดีดิสทิลเลอร์ (Distillers Dried Grains: DDGs) เป็นต้น ในมูลค่าปีละประมาณ ๔๐ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ เป็นเวลา ๒ ปี (ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔) ทั้งนี้ หากการเจรจาไม่ประสบความสำเร็จ สหรัฐฯ มาตรการอื่นๆ ในการบังคับให้จีนทำการแลกเปลี่ยนทางการค้าในมูลค่าที่เทียบเท่ากับข้อตกลงดังกล่าว

ข้อสังเกต สหรัฐฯ มีความกังวลในกรณีที่บราซิลอาจกลายเป็นคู่แข่งทางการค้าที่สำคัญ เนื่องจากบราซิลได้ทำการส่งออกถั่วเหลือง (soybeans) ให้แก่จีนในระหว่างที่จีนและสหรัฐฯ เกิดสงครามการค้า ทั้งนี้ บราซิลยังทำการขยายการเพาะปลูกถั่วเหลืองและข้าวโพดในประเทศ และทำการลดค่าเงิน ในระหว่างที่ค่าเงินของสหรัฐฯ มีมูลค่าแข็งขึ้น ทำให้ราคาสินค้าของสหรัฐฯ มีมูลค่าแพงขึ้น เมื่อเทียบกับบราซิล

- **สหรัฐฯ เม็กซิโก และแคนาดา ใกล้เคียงบรรลุข้อตกลง “The United States-Mexico-Canada (USMCA) trade agreement”** สภาผู้แทนราษฎรสหรัฐฯ ลงมติเห็นชอบต่อข้อตกลง USMCA ด้วยคะแนนเสียง ๓๘๕ ต่อ ๑๔ เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๒² และได้ส่งต่อไปยังสมาชิกวุฒิสภาเพื่อพิจารณาเห็นชอบต่อข้อตกลงดังกล่าว โดยเมื่อสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาได้ลงนามเห็นชอบแล้ว เรื่องดังกล่าวจะถูกส่งไปยังประธานาธิบดีสหรัฐฯ เพื่อลงนามต่อไป

ข้อตกลง USMCA เป็นข้อตกลงทางการค้าระหว่าง ๓ ประเทศได้แก่ สหรัฐฯ เม็กซิโก และแคนาดา ซึ่งได้เริ่มเจรจาดังตั้งปี พ.ศ. ๒๕๖๑ วัตถุประสงค์ของข้อตกลงดังกล่าว เพื่อใช้แทนข้อตกลง North American Free Trade Agreement (NAFTA) โดยมีเนื้อหาหลักด้านการยกเว้นภาษีและข้อกีดกันทางการค้า รวมทั้งเพิ่มเติมเนื้อหาในส่วนที่ยังไม่เคยปรากฏใน NAFTA มาก่อน เช่น มาตรการเกี่ยวกับการค้าดิจิทัล การบริการทางการเงิน ทรัพย์สินทางปัญญา การโทรคมนาคม พลังงาน และประเด็นสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ข้อตกลง USMCA จะเพิ่มการส่งออกสินค้านมไก่ และไข่ ของสหรัฐฯ ไปยังแคนาดา การตั้งข้อกำหนดการค้าเสรีสินค้าข้าวสาลีของสหรัฐฯ ในลักษณะเดียวกันกับการค้าเสรีข้าวสาลีของแคนาดา การไม่กำหนดให้แสดงแหล่งที่มาของสินค้า “country of origin” บนใบรับรอง และข้อตกลงการยกเว้นการเก็บภาษีนำเข้าเนื้อหมูของสหรัฐฯ ไปยังเม็กซิโก และแคนาดา เป็นต้น³

ข้อสังเกต ผู้เชี่ยวชาญหลายฝ่ายเห็นว่า ข้อตกลง USMCA เป็นการแก้ปัญหาทางการค้าที่ถูกต้องซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการค้าขายและกำไรของอุตสาหกรรมบางประเภท โดยอุตสาหกรรมเกษตรของสหรัฐฯ ในบางภาคส่วนจะได้เปรียบจากการเข้าร่วมข้อตกลงดังกล่าว

¹ USTR’s ag negotiator shares more on trade deal with China, <https://www.agweek.com/opinion/columns/4696669-ustrs-ag-negotiator-shares-more-trade-deal-china>

² The USMCA trade deal passes the House in a rare bipartisan vote, <https://www.vox.com/policy-and-politics/2019/12/19/21013178/usmca-trade-deal-passes-house-vote-approve-bipartisan-nafta-trump>

³ USMCA nearly finalized, https://www.postbulletin.com/agnews/news/columns/usmca-nearly-finalized/article_ec17798a-20cd-11ea-857a-8744c0e67e82.html

